

Warszawa, dnia 26 maja 2025 roku

Szanowna Pani
Agnieszka Stachniak
Zastępca Dyrektora
Departament Efektywności Wydatków
Publicznych i Rachunkowości

Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Wnioskodawca:
ACCA GLOBAL LIMITED Sp. z o.o.
z siedzibą w Warszawie
KRS 0000958698
ul. Rondo Ignacego Daszyńskiego 2B
00-843 Warszawa

Do wiadomości:
Szanownej Pani
Iwony Karpińskiej
Ministerstwo Finansów
ul. Świętokrzyska 12
00-916 Warszawa

Do wiadomości:
Szanownego Pana
dr hab. prof. UE Józefa Pfaff
Przewodniczącego Komisji Egzaminacyjnej
Polskiej Izby Biegłych Rewidentów
al. Jana Pawła II 80
00-175 Warszawa

PISMO PRZEWODNIE

Działając w imieniu i na rzecz ACCA GLOBAL LIMITED Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Oddział w Polsce, adres: ul. Rondo Ignacego Daszyńskiego 2B, 00-843 Warszawa, wpisaną do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego przez Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS: 0000958698, NIP: 1080025349, REGON: 52149096 („**Spółka**”), niniejszym w załączeniu przedkładam: (i) projekt zmiany ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym („**Ustawa Zmieniająca**”)

UZASADNIENIE

I. POTRZEBA I CEL PROJEKTOWANEJ REGULACJI

A. Cel oraz obowiązujące regulacje

Celem zaproponowanych zmian do Ustawy z dnia 11 maja 2017 roku o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1035 z późn. zm.) („**Ustawa o biegłych rewidentach**”) jest ułatwienie przedsiębiorcom dostępu do usług

biegłych rewidentów, poprzez rozpoznanie kompetencji już posiadanych w tym zakresie przez członków organizacji Association of Chartered Certified Accountants („ACCA”), na etapie kwalifikacyjnym na biegłego rewidenta. ACCA posiada status organu upoważnionego (Recognised Accountancy Body) do wydawania licencji biegłego rewidenta w Irlandii, uzyskanego na podstawie sekcji 930 Ustawy o Spółkach z 2014 roku w Irlandii, co w konsekwencji potwierdza, że certyfikacja prowadzona przez ACCA jest w krajach UE rozpoznawana na zasadach równorzędnych do prowadzonej przez inne organy państw członkowskich w zakresie przyznawania licencji biegłego rewidenta.

Jednocześnie polski sektor usług audytowych i atestacyjnych przechodzi kryzys – liczba aktywnych zawodowo rewidentów maleje, a dostęp do ich usług staje się coraz trudniejszy. Tymczasem dynamicznie rozwijająca się gospodarka oraz nowe regulacje (w tym CSRD) generują rosnący popyt na wysokiej jakości usługi audytorskie. W tym kontekście rozpoznanie kompetencji już uzyskanych przez członków ACCA w ramach postępowania o nadanie statusu biegłego rewidenta mogłoby w sposób realny przyczynić się do zwiększenia liczby aktywnych zawodowo specjalistów oraz poprawy dostępności kluczowych usług z zakresu audytu i nadzoru finansowego.

Dodatkowo, przy obecnych niekorzystnych trendach demograficznych – takich jak starzejące się społeczeństwo i spadająca liczba osób wchodzących na rynek pracy – takie działania wspierające mobilizację wykwalifikowanej kadry mają kluczowe znaczenie dla długoterminowego bezpieczeństwa i stabilności rynku usług finansowych w Polsce.

Jedną z fundamentalnych swobód stanowiących podstawę funkcjonowania Unii Europejskiej jest swoboda przepływu pracowników, obejmująca również możliwość wykonywania zawodów regulowanych na terytorium Państw Członkowskich. Zgodnie z art. 1 Dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (tj. Dz. U. UE. L. z 2005 r. poz. 255 z późn. zm.) („Dyrektywa”), Unia Europejska ustanowiła zasady, zgodnie z którymi każde Państwo Członkowskie, uzależniające dostęp do zawodu regulowanego lub możliwość jego wykonywania na swoim terytorium od posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, uznaje – dla celów dostępu do danego zawodu oraz jego wykonywania – kwalifikacje zawodowe uzyskane w innym Państwie Członkowskim, jeżeli kwalifikacje te uprawniają ich posiadacza do wykonywania tego samego zawodu w Państwie Członkowskim ich uzyskania.

Dotychczas Dyrektywa, implementowana do polskiego porządku prawnego w Ustawie o biegłych rewidentach, na podstawie § 4 ust. 4 daje możliwość skorzystania z uproszczonej procedury uzyskania uprawnień biegłego rewidenta dla osób fizycznych, które posiadają uprawnienia do przeprowadzania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, uzyskane w państwie trzecim UE, jeżeli spełniają wymagania w zakresie kwalifikacji zawodowych zgodnych z warunkami określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach lub równoważnych oraz złożyły przed Komisją Egzaminacyjną egzamin w języku polskim z prawa gospodarczego obowiązującego w Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie niezbędnym do wykonywania badań sprawozdań finansowych.

Ponadto, w ramach uprawnień Komisji Egzaminacyjnej określonych w art. 15 ust. 3 Ustawy o biegłych rewidentach, kandydatom na biegłych rewidentów ubiegającym się o zaliczenie egzaminu z wiedzy, egzaminu podatkowego oraz praktyk, Komisja Egzaminacyjna zalicza na ich wniosek, poszczególne egzaminy z wiedzy, jeżeli zdali oni egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego prowadzonego przez organ uprawniony do nadawania uprawnień biegłego rewidenta w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie Unii Europejskiej (ACCA w Irlandii), co do których stwierdzi, że zakresem kształcenia obejmują wiedzę w zakresie wskazanym w Ustawie o biegłych rewidentach.

Brak prostej, zestandaryzowanej regulacji przewidujących możliwość uznania w szczególności egzaminów z wiedzy, w odniesieniu do członków ACCA którzy mają już

zdane egzaminy w trybie rozpoznawanym w krajach UE, niepotrzebnie wydłuża drogę dojścia do uprawnień, w sytuacji kiedy na polskim rynku brakuje biegłych rewidentów. Zasadne jest więc wprowadzenie mechanizmu pozwalającego na uznanie już posiadanych kompetencji kandydata, z pominięciem obowiązku ponownego przystępowania do egzaminów z wiedzy, oraz biorąc pod uwagę, że sytuacja dotyczy licznej grupy potencjalnych kandydatów.

Proponowane rozwiązanie ma na celu zwiększenie dostępności usług biegłych rewidentów dla przedsiębiorców poprzez umożliwienie uzyskania uprawnień biegłego rewidenta osobom posiadającym uznane przez ACCA kwalifikacje, przy jednoczesnym zapewnieniu, że osoby te nabeđą lub posiadają potwierdzone doświadczenie zawodowe szczegółowo określone w Rozporządzeniu Ministra Finansów oraz znajomość krajowych przepisów prawa niezbędnych do wykonywania zawodu biegłego rewidenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzone egzaminem dyplomowym.

B. ACCA, potrzeba oraz działania podejmowane przez Spółkę

ACCA w Polsce zrzesza ponad 2430 członków (Members), posiadających uznane egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego przed organizacją ACCA, których zakres w znacznym stopniu obejmuje zakres tematyczny egzaminów z wiedzy określonych w art. 14 ust. 1-2a Ustawy o biegłych rewidentach i jednocześnie mających, udokumentowane doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie zdobyte w Rzeczypospolitej Polskiej – zarówno w: (i) jednostkach prowadzących księgi rachunkowe, (ii) podmiotach prowadzących usługowo księgi rachunkowe dla jednostek z pkt (i) oraz (iii) firmach audytorskich, prowadzących usługowo księgi rachunkowe dla jednostek wskazanych w pkt (i). Dostrzegając, że rynek pracy odczuwa wyraźny deficyt biegłych rewidentów uprawnionych do wykonywania obowiązkowych badań sprawozdań finansowych, potrzeba stworzenia, efektywnego mechanizmu uznawania kwalifikacji zawodowych osób, które ukończyły egzaminy z zakresu wiedzy w innych jurysdykcjach Państw Członkowskich – oraz posiadających m.in. ugruntowane doświadczenie zawodowe zdobyte w Rzeczypospolitej Polskiej – staje się nie tylko zasadna, ale wręcz niezbędna z perspektywy zapewnienia dostępności i jakości usług audytorskich dla polskich przedsiębiorców.

ACCA to globalna organizacja z ponad 120-letnią tradycją, ciesząca się uznanym statusem i prestiżem w środowisku finansowym na całym świecie. W Polsce zrzesza ponad 2430 aktywnych członków (Members) oraz ponad 5300 osób będących na drodze do uzyskania kwalifikacji (Future Members). Taka skala działania świadczy o silnej obecności ACCA na rynku oraz o rosnącym zapotrzebowaniu na kompetencje, które ta kwalifikacja potwierdza.

ACCA cieszy się dużą estymą wśród pracodawców – aż 85 firm w Polsce posiada status akredytowanego pracodawcy, w tym wiele firm świadczących usługi audytu. To potwierdza, że członkostwo w ACCA jest synonimem wysokich standardów zawodowych i etycznych, a sama kwalifikacja – rozpoznawalnym i cenionym atutem na rynku pracy.

Warto podkreślić, że polskie prawo już dziś uznaje kwalifikację ACCA w kilku kluczowych obszarach. Zgodnie z art. 19 ust. 1 pkt 1 lit. k oraz art. 21 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. 2016 poz. 2259), ACCA znajduje się wśród wymogów kwalifikacyjnych dla kandydatów na członków organów nadzorczych oraz organów zarządzających. Ponadto, art. 292 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021, poz. 305 z późn. zm.) wskazuje ACCA jako jedną z kwalifikacji wymaganych od audytorów wewnętrznych w jednostkach sektora finansów publicznych.

Spółka wielokrotnie podejmowała działania zmierzające do uzyskania uznania, na podstawie art. 15 ust. 3 Ustawy o biegłych rewidentach, egzaminów kwalifikacyjnych przeprowadzanych przez ACCA za równoważne z egzaminami wiedzy wskazanymi w art. 14 ust. 1-2a Ustawy o biegłych rewidentach. W ramach tych działań, Spółka kilkakrotnie przedłożyła Komisji

Egzaminacyjnej komplet dokumentacji, obejmującej szczegółowe sylabusy programowe poszczególnych modułów przeprowadzanych przez ACCA, a także matryce porównawcze wskazujące na zgodność treści programowych z wymaganiami stawianymi kandydatom na biegłych rewidentów w Rzeczypospolitej Polskiej.

Komisja Egzaminacyjna w sprawie o sygnaturze DK-20240909-002, w dniu 9 września 2024 r., potwierdziła zgodność treści programowych sylabusów ACCA z wymaganiami egzaminacyjnymi w odniesieniu do dwóch egzaminów z wiedzy określonych w Ustawie o biegłych rewidentach – tj. z zakresu ekonomii i kontroli wewnętrznej oraz rachunku kosztów i rachunkowości zarządczej – i wyraziła gotowość do ich zaliczenia.

Stanowisko Komisji potwierdza zasadność uznawania merytorycznego dorobku międzynarodowej organizacji certyfikujących przy jednoczesnym zachowaniu wysokich standardów kwalifikacyjnych obowiązujących na gruncie prawa polskiego. Jednocześnie stanowi ono istotny krok w kierunku ułatwienia dostępu do zawodu biegłego rewidenta osobom posiadającym kwalifikacje zdobyte w uznanych systemach europejskich, przy pełnym poszanowaniu zasad określonych w przepisach krajowych.

Powyższe wskazuje na potrzebę zmian w zakresie uzyskiwania uprawnień biegłych rewidentów dla osób, które zdały egzaminy kwalifikacyjne przed organizacją ACCA swoim zakresem będące równoważne z egzaminami z wiedzy przeprowadzanymi przez Komisję Egzaminacyjną, co przyczyni się do poprawy sytuacji kadrowej w sektorze audytu oraz zwiększenia konkurencyjności na rynku.

II. ZAKRES PRZEWIDYWANEJ REGULACJI

Proponowane rozwiązanie opiera się na fundamentach:

- 1) Uznaniu kompetencji osób posiadających status kandydata lub członka (Affiliate oraz Member) organizacji Association of Chartered Certified Accountants (ACCA) poprzez zaliczenie takim osobom ubiegającym się o status biegłego rewidenta egzaminów z wiedzy w zakresie wskazanym w art. 14 ust. 1–2a Ustawy o biegłych rewidentach, w ramach uprzednio zdanych egzaminów obejmujących ścieżkę kwalifikacyjną ACCA.
- 2) Wszystkie pozostałe wymagania dla kandydatów realizujących procedurę krajową (art. 15 Ustawy), europejską (art. 4 ust. 4 Ustawy) oraz międzynarodową (art. 4 ust. 5 Ustawy) pozostają bez zmian.

III. CZĘŚĆ SZCZEGÓŁOWA

Szczegółowy zakres proponowanych zmian do Ustawy o biegłych rewidentach został przedstawiony w załączonym projekcie: Ustawy Zmieniającej.

Wskazany projekt zawiera propozycje przepisów mających na celu wdrożenie rozwiązań opisanych w niniejszym piśmie, w tym w szczególności regulacje dotyczące uznawania kwalifikacji członków organizacji ACCA.

IV. ZGODNOŚĆ Z PRAWEM UNII EUROPEJSKIEJ

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej i zapewnia zgodne z prawem Unii Europejskiej rozpoznanie kompetencji nabytych przez członków ACCA.

Z poważaniem

Agnieszka Jarosz

Dyrektor Zarządzająca ACCA w Europie Wschodniej i Północnej

U S T A W A

z dnia 2025 r.

o zmianie ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym

Art. 1. W ustawie o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym z dnia 11 maja 2017 r. (Dz. U. z 2024 r., poz. 1035) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 15:

a) po ust. 3, dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Komisja zalicza kandydatowi na biegłego rewidenta albo biegłemu rewidentowi ubiegającemu się o uprawnienie do atestacji sprawozdawczości zrównoważonego rozwoju, na jego wniosek, wszystkie egzaminy z wiedzy, jeżeli posiada on status członka organizacji *Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)* lub złożył on wszystkie wymagane egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego przed organizacją *Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)*, jeżeli złoży również przed Komisją egzamin dyplomowy”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„Warunkiem zaliczenia egzaminów z wiedzy jest to, aby:

1) egzaminy na studiach, o których mowa w ust. 1,

2) egzaminy na studiach, o których mowa w ust. 2,

3) egzaminy w ramach postępowania kwalifikacyjnego, o którym mowa w ust. 3

- były przeprowadzone w formie pisemnej, a od dnia ukończenia studiów, zakończenia postępowania kwalifikacyjnego albo zdania egzaminów w ramach postępowania kwalifikacyjnego nie upłynęło więcej niż 3 lata. W przypadku statusu członka organizacji *Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)* oraz egzaminów w ramach postępowania kwalifikacyjnego przed organizacją *Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)*, o których mowa w ust. 3a, warunkiem zaliczenia egzaminów z wiedzy jest posiadanie statusu członka lub złożenie egzaminów przeprowadzonych w formie pisemnej w ramach postępowania kwalifikacyjnego przed organizacją *Association of Chartered Certified Accountants (ACCA)*.”

2) w art. 16:

a) ust. 1 pkt 3) otrzymuje brzmienie:

„3) opłaty za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz art. 15 ust. 1-3a i 5.”

b) ust. 1a pkt 2) otrzymuje brzmienie:

„2) opłaty za rozpatrzenie wniosków, o których mowa w art. 15 ust. 1, 3 i 3a.”

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wysokość opłat za rozpatrzenie każdego wniosku, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz art. 15 ust. 1–3a i 5, jest ustalana w kwocie nieprzekraczającej 5% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za poprzedni rok kalendarzowy.”

d) ust. 6 pkt 9) otrzymuje brzmienie:

„9) tryb i sposób zaliczania egzaminów, o których mowa w art. 15 ust. 1-3a i 5,”;

e) ust. 7 pkt 7) otrzymuje brzmienie:

„wysokość opłat za rozpatrzenie każdego wniosku, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 lit. c oraz art. 15 ust. 1–3a i 5,”.